

maatschappelijke nooden of misstanden, door *onze* Maatschappij belangrijk werk is verricht om deze na te gaan en middelen tot verbetering aan te geven. *Onze* Maatschappij had, om daarin belang te stellen, niet, gelijk de *grootte* maatschappij, het verlangen naar of de vrees voor een maatschappelijke omwenteling noodig. Binnen korten tijd zullen, naar ik hoop, de leden onzer Maatschappij een nuchtere opsomming onder de oogen krijgen van de onderwerpen, die sedert *zeventig* jaar door commissiën of gecommiteerden der Maatschappij zijn behandeld. Men zal zien, dat ten allen tijde onze belangstelling iets verder is gegaan dan die van den bakker voor zijn broodje.

H. PINKHOF.

DE POSTMENSCHEN EN HUN GENEESKUNDIGE CONTROLEURS. — Ook in Frankrijk schijnt een postman het niet altijd prettig te vinden, als een dokter meent dat hij, postman, gezond is. *Le Syndicaliste de P. T. T.* (poste, télégraphie, téléphone) barst uit in luid gebulder, als hij slechts denkt aan „de ellendelingen, die in de geneeskundige commissiën zitten”. Tegenover de feiten, die het blad sedert eenigen tijd verneemt, is het bereid een nieuwe veldtocht te openen die, wij zweren het, uitwerking zal hebben”.

Laten de slachtoffers ons onbevreesd hun ellende mededeelen, laten zij niet aarzelen zich tot ons te wenden om de grofste administratieve monsterachtigheid van haar voetstuk te werpen, voor welke de Syndicale Raad bakzeil heeft gehaald, want sedert maanden heeft die er niets aan gedaan. De kameraden, die hun naam niet wenschen genoemd te zien, behoeven dit slechts te vermelden. „Wij hebben feiten noodig” (het reeds gemelde oordeel schijnt dus nog niet op feiten te berusten?), „want wat die dokters op hun geweten hebben moet in ruimen kring bekend worden. Wij hebben besloten er ditmaal een eind aan te maken”.

ONWARE GENEESKUNDIGE VERKLARING. — De advocaat-generaal bij het gerechtshof te 's-Hertogenbosch eischte tegen J. K., arts te Zevenbergen, wegens het valschelijk in strijd met de waarheid als geneeskundige een schriftelijke verklaring afgeven aan R. HERMUS, zulks met het oogmerk om de militaire autoriteiten te Willemsstad te misleiden, bevestiging van het vonnis der Bredasche rechtbank, die hem tot 14 dagen gevangenisstraf veroordeelde. De verdediger, mr. v. D. HURK, legde een brief over van den voorzitter van den geneeskundigen kring, Breda, verklarende dat beklagde niet opzettelijk doch in goedige onvoorzichtigheid heeft gehandeld en vroeg voorwaardelijke veroordeeling.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

HET VOORSTEL NIJMEGEN IN ZAKE DE BEREIDING EN VERSTREKKING VAN KOEPOKSTOF.

I.

Met aandacht heb ik het stuk van dr. NIJLAND gelezen, geschreven naar aanleiding van mijn bezwaren tegen bovengenoemd voorstel en opgenomen in het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* van den 30sten April j.l., bldz. 2471.

Wat mij reeds aanstonds in de toelichting van het voorstel zoo sterk was opgevallen, trof mij ook weder ten zeerste bij de lezing van het stuk van den oud-directeur van het Instituut PASTEUR te Weltevreden, die zich nu als de auctor

intellectualis ontpopte, n.l. de afwezigheid van alles, wat zweemt naar een argument, waaruit zou volgen, dat het zoo als het tot nu toe in Nederland ging, niet langer kan en mag gaan en dat het dus noodzakelijk is, dat de bestaande regeling door een andere wordt vervangen. Geen enkele grief tegen den bestaanden toestand wordt genoemd, met geen enkel woord of feit wordt aangeduid, wat bij centralisatie beter zal worden, ten hoogste wordt getracht mijn bedenkingen te ontzenuwen door de eenigszins gratuite bewering, dat het bij centralisatie wel even goed zal kunnen gaan. Maar om een toestand te verkrijgen, die misschien even goed zal zijn als de tegenwoordige, d. w. z. ten hoogste even goed aan alle denkbare eischen zal voldoen, behoeft men toch niet het bestaande omver te gaan werpen; en het is dan ook noch noodig noch gewenscht, dat de Maatschappij voor Geneeskunst zich daartoe tot de regeering wende.

NIJLAND meent, dat, als de Amsterdamsche koepokinrichting inderdaad zoo goed geoutilleerd is, zij dan best de centrale inrichting zou kunnen worden. Om de redenen, in mijn vorig stuk genoemd, zou ik de centralisatie in één inrichting, dus ook in de Amsterdamsche, ten zeerste betreuen. Maar als NIJLAND den verder er op laat volgen, dat de te benoemen directeur op den duur bij gebrek aan voldoende werk geneigd zou zijn nog andere bezigheden te zoeken en dus ook andere sera en vaccins te gaan bereiden, dan zou ik willen vragen: is NIJLAND zóó verambtenaard, dat het er volstrekt niet bij hem in wil, dat ook een gewoon medicus practicus, die daartoe tijd en lust heeft, zich, als welkome afwisseling in het dagelijksch werk, geroepen gevoelt, een koepokinrichting te beheeren en in staat is dit goed te doen? En moet, waar door niemand is aangetoond, dat aan den bestaanden toestand gebreken kleven of door centralisatie verbetering is te verwachten, niet ook rekening worden gehouden met de wenschen en belangen van hen, die deze functie tot nu toe bekleeden?

M. i. behoort het voorstel Nijmegen in de groep der vroeger zoo vaak ingediende onbekookte en slecht doordachte voorstellen, waarmede de Maatschappij niet veel eer kan inleggen, daar zij zich toch slechts voor opheffing van bestaande misstanden of voor het verkrijgen van noodzakelijke verbeteringen tot de regeering dient te wenden. De afdeling Nijmegen en O. schijnt dit axioma uit het oog te hebben verloren. Ik vertrouw, dat de andere afdelingen zich beter rekenschap zullen geven van de beteekenis eener handeling van de Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst, als verlangd door de afdeling Nijmegen en O.

Amsterdam, 6 Mei 1921.

R. H. SALTET.

II.

Al mag een verdere verdediging van dit voorstel haast overbodig heeten na de klare en afdoende uiteenzetting van NIJLAND in het No. van 30 April j.l., toch dwingt SOER ons door zijn rechtstreekschen aanval op het beleid van onze afdeling tot een kort wederwoord. Op de technische bezwaren zal ik niet ingaan dan alleen even aanstippen, dat SOER, ondanks de jaarverslagen van de Landskoepokinrichting te Weltevreden, die blijkbaar wel in zijn bezit zijn, vergat, hoe door NIJLAND daarin aangetoond wordt, dat het hem gelukt is om een verzwakking der virulentie van het pokkenvaccin met zekerheid te kunnen voorkomen.

Maar nu het goed recht om dit voorstel in te dienen. Wanneer in een landje van de grootte als Nederland 9 fabriekjes van jam of schoencrème of iets dergelijks door toevallige omstandigheden in één hand zouden komen, twijfelt men er dan één oogenblik aan, dat de beleerder onmiddellijk van de 9 kleine één groote inrichting zou maken? En nu weet ik wel, dat een inrichting ter bereiding van koepokstof nog iets anders is dan een jamfabriek en de Staat ook niet met een knap handelsman op één lijn te stellen is, maar het beginsel van concentratie, afgezien van kleine bezwaren, die te ondervangen zijn, verdient toch zeker op dit gebied volle aandacht.

De goedkeuring door de algemeene vergadering van het voorstel Nijmegen zal